

markt, er antikberet og jeg kunde fremhæve, hvis ikke Tiden var for knap dertil, Eksempler paa stor Vret, som er flet ved Loven af 1845, og det vilde derfor overhovedet være ondselig, om der kunde fremstilles en ny Ekspropriationslov. — I § 5 hedder det, at Andehaverne af en Eneretsbevilning skulle forelægge Ministeren fuldstændige Planer til Anlægget af Banen med Redegørelse for Sikringen af Midlernes Tilvejebringelse. I den Anledning vil jeg tillade mig at bemærke, at jeg tror, det vilde være godt, om Indenrigsministeriets Kontor for offentlige Arbejder blev udfyret med Kræfter og en Myndighed, som kunde sætte det i Stand til at være, hvad jeg kunde kalde: Appellinstans, eller det Sted, man henvider sig til med Ansøgninger om Koncession for Jærnbaner, og som saa havde at anstille Undersøgelser om disse Jærnbaneanlæg. Jeg finder det saare uheldigt, at dette Arbejde nu maa udføres af Generaldirektoratet for Statsbanedriften, idet det forekommer mig, at det er en Autoritet, som har til den Grad meget at gøre med det, den er sat særlig til at styre, at den helst burde holdes uden for det rent heterogene Element, at undersøge Anlægget af de kommende Jærnbaner. — Naar det under § 5 f. hedder, at alle Medlemmer af Styrelsen for saa vel som alle Tjenestemænd ved Banen skulle have dansk Indfødsret og være danske Underaatter, finder jeg dette i høj Grad korrekt; men derfra at gaa over til at følge de seneste Koncessioner, som det nuværende Indenrigsministerium har udstedt, hvori der er givet Forbud imod, at tage udenlandske Arbejdere i Tjeneste, det vilde jeg finde i højeste Grad uheldigt. Det er jo saa, at der er Mangel paa Arbejdskraft i Danmark; derimod er det saa, at Indvandring af fremmede Arbejdere betyder en Formeren af Rigets Velstand. Der er ingen Tvivl om, at den store Indvandring i de nordamerikanske Frislater har været et væsentligt Moment i Amerikas Fremvækst, og at Stater, som i sig have funnet opjuge fremmede Elementer, derved ere gaadede frem i økonomisk Velstand. Naar det nu yderligere er saa, at vi mangle Arbejdskraft saa at sige overalt her i Landet undtagen i Kjøbenhavn, hvor Samaritaner og andre elstelige Indretninger af nyste Dato gøre det muligt for Arbejderne at opholde sig gratis her om Vinteren og saa at kunne nyde godt af Byens forskellige Goder i Løbet af Sommeren og derved yderligere søge at bortdrage Arbejdskraften fra Landdistrikterne, vilde det være i høj Grad betimeligt at borttage den Bestemmelse, som har været i de sidste Koncessioner, at der ikke maa

antages fremmede Arbejdere ved Anlægget af Jærnbaner. Ved at gennemgaa nogle af de i § 1 nævnte særlige Forslag, vil jeg komme til at fremhæve yderligere Principer for Loven, som jeg dels kan slutte mig til og dels maa rejse Modstand imod, og jeg kommer derved ogsaa til at omtale enkelte Punkter, som høre ind under Jærnbaneanlægs særlige Omraade.

Det første Forslag omhandler en Jærnbane fra Holbæk til Nykøbing. Naar der siges om det, at Holbæk Amtsraad skal afgøre, hvilken af de 2 foreslaaede Linier, der skal vælges, er jeg af Principhensyn en bestemt Modstander af denne sidste Bestemmelse. Jeg kan i Overensstemmelse med det ærede 3dje Medlem for 3dje Kredts (Kump) ikke finde andet, end at det er Ret, at Lovgivningsmagten forbeholder sig at tage Bestemmelse i saadanne Sager, og jeg finder det saa meget mere overflødig, at man just paa dette Punkt har villet overlade Afgørelsen til Amtsraadet, som netop det paagældende Amtsraad har udtalt sig ikke mindre end 3 Gange officielt for en af de 2 Linier; men, bortset derfra, selve Princippet er jeg en bestemt Modstander af. Det bør efter min Formening ikke overlades til noget Amtsraad at bestemme, hvilken af 2 Linier der bør foretrakkes. Om selve Forslaget om en Jærnbane fra Holbæk til Nykøbing skal jeg sige, at der i Holbæk Byraad er et bestemt Ønske, som har givet sig Udtryk i en Adresse til Rigsdagen, om, at Forslaget maa komme til at lyde „Anlæg af en Jærnbane fra Holbæk Havn til Nykøbing By“, og jeg tror, at det vilde være fuldstændig korrekt her i Tinget at gøre denne Forandring. Om Nr. 2, en Jærnbane fra Tølløse til Ruds-Bedby, skal jeg tillade mig at bemærke, at den kommer til at staa i en ganske ejendommelig Stilling, eftersom den er — det har allerede før været bemærket her i Tinget — en afgjort Konkurrencebane til 2 Statsbanelinier, og det gennem Adresser fra 3 forskellige Kjøbstæder er paapeget, hvor meget den vil komme til at staa deres Interesser. Jeg tror, der kan findes en Udvej til at raade Bod paa denne Kalamitet, som jeg her har paapeget, nemlig, at man følger et Ønske, som almindelig næres i Holbæk Amt om at slaa denne Jærnbane sammen med den under første Passus nævnte, Banen fra Holbæk til Nykøbing, saaledes at der bliver en samlet smalsporet Bane gennem Holbæk Amt. Under den Forudsætning har Holbæk Amt forlængst udtalt sin Tilslutning til Planen og erklæret sig villig til at støtte den i høj Grad. Uden denne Tilslutning tror jeg slet ikke, at Jærnbanen under Nr. 2 kan